№ 155 ՈՒՐԲԱԹ 18 ՅՈՒԼԻՍԻ

1914

ՓԱՌԱՍՈՒՆԵՐԵՔԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՈՒՐԲԱԹ 18 ՅՈՒԼԻՍԻ № 155

ՄՇԱԿ

ԱՄՍԱԳԻՐ ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

Տարեկան գինը 10 րուբլի. կէս տարվանը և 7 ամսվանը 6 րուբլի. ամսական 85 կօպ.

Առանձին համարները ԱՄԵՆ ՏԵՂ. 5 ԿՕՊ.

Թիֆլիսում գրվում են խմբագրատանը.

Մեր հասցէն՝ Тифлисъ, редакція «Мшакъ» Соломоновская ул., № 21.

Tiflis, Rédaction „Mschak“

Խմբագրատան տէլէֆօն № 2—53.

Ընդունվում են բաժանորդագրութիւններ կամ յայտարարութիւն չէ ընդունվում

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 (բացի կիրակի և տօն օրերից)

Յայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լեզուով

Յայտարարութիւնների համար վճարում են իւրաքանչիւր տողատեղին 20—10 կօպ.

Տպարանի տէլէֆօն № 67.

Ասխարէդի Հայ Կանանց Բարեգործ. Ընկերութեան

պահած Պրօգիմնազիայի կարճ դասարանների համար հարկաւոր է փորձված ճեմարանական հայոց լեզուի ու պատմութեան, 24 դաս շաբաթական, տարեկան նուազագոյն ռոճիկ 700 րուբլի։

Դիմել՝ Асхабадъ. Армянская Женская Прогимназія. (о. м.) առ.

Վարչութիւն 712. 5—2

ՅՈՒԼԻՍԻ 1-ԻՑ ՄԻՆՉԵՒ ՏԱՐՎԱՅ ՎԵՐՋԸ 6 ՐՈՒԲ.

Բաժանորդագրվել կարելի է իւրաքանչիւր ամսի 1-ից սկսած։

Հասցէն փոխելու համար պէտք է ուղարկել նաև հին հասցէն և 40 կ. նամականշոյմ։ Հին հասցէն և 40 կ. չուղարկողների ըմբռնելիքներ՝ հասցէն փոխելու վերաբերմամբ՝

ԿԸ ԹՈՂՆՎԵՆ ԱՆՀԵՏԵՒԱՆՔ։

Յայտարարութիւնների համար պիտի վճարել I երեսի վրա իւրաքանչիւր տողատեղին (պիտիտ)—20 կ., IV երեսի վրա—10 կօպ.։

1914 թ.ի տարեկան բաժանորդները, որոնք առ 1-ն յունվարի 1915 թ. լրիւ վճարած կունենան բաժանորդավճար 10 րուբլին, ՁՐԻԱԲԱՐ կը տանան հետևեալ 2 գրքերից մէկն ու մէկը. «Դր. ԱՐԾՐՈՒՆՈՒ ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ 1865—1871 թ.», «ՄԱՆՐԱՆԿԱՐՆԵՐ» Վրէպին։

ՍՊԱՌԻԿ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՄ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՉԷ ԸՆԴՈՒՆՎՈՒՄ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԻՑ

Թիւրքիայի մեր բոլոր բաժանորդներին ուղարկված «Մշակի» վերջին համարները երէկ կանցեալ օրերը սահմանագլխի ռուսական պօստը կապոցներով վերադարձնելով մեզ՝ արել է նրանց վրա հետեւեալ մակագրութիւնը. «Վերադարձնել Թիֆլի. Թիւրքիան վերադարձրեց. տես հաւատակ երեսի մակագրութիւնը»։

Հակառակ երեսի վրա թիւրքական պօստի կողմից ֆրանսերէն մակագրըված է. «Վերադարձնելու պատճառները. արգելված է»։

Մենք երբէք էլ չենք զարմանում, երբ իրան «սահմանադրական» յորջորջող Թիւրքիան հակասահմանադրական և Աբդիւլ-Համիդեան ըէժիմով է ղեկավարվում։

«Մշակը» սկզբից ի վեր երիտասարդ-թիւրքական սահմանադրութեան վերաբերմամբ ունեցել է յոռետես կարծիք և երբէք էլ չէ հաւատացել թիւրքական սահմանադրութեան անկեղծութեանը։ Հազարաւոր փաստերից՝ այս նոր փաստը ևս, «Մշակի» արդելումը Թիւրքիա, գալիս է հաստատելու համոզելու մեզ մեր ունեցած յոռետես կարծիքի մէջ։

ՎԵՐՋԻՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

—o—

ԱՒՍՏՐՕ-ՍԵՐԲԻԱԿԱՆ ԱՏԵՐԱԶՄ

(Պետերբուրգի Հեռ. Գործ.)

16 յուլիսի

Վիէննա.—Ցրանց Ճովսը մինիստրը նախագահ կոմս Շտրիւգկինը զարկել է իր լիազօրագիրը նամակը և հավատակ։

Նամակում գրված է. «Թագաւին կոմս Շտրիւգկի ես անհրաժեշտ համարեցի յանձնել իմ աջակցութիւնը և արտքին գործերի մինիստրներին՝ յայտնել սեփական կառավարութեան այն մասին, որ պատերազմական գործողութիւնների ժամանակ պահպանել Հաագայի 1907 թ. հոկտ. 5-ի կօնվենցիան և Լօնդոնի 1909 թ. փետրվարի 13-ի դեկլարացիան, ինչ Սերբիան վարվի նոյնպէս։

Բերլին.—«Կեօլնիշէ-Ցայտունգին» հեռագրում է վիէննայից, որ այն բոլոր տեղեկութիւնները, թէ Վիէննայում մի քանի պատուիրանները. քայլը են արել՝ ճիշդ չեն։ Սերբական նօտան լաւ քննելուց յետոյ, Աւստրիան աւելի, քան երբ և իցէ, հակված էր միջնորդութիւն ընդունել։

Բերլին.—Այսօրվի քաղաքական շրջանները համում յայտնում են, որ Աւստրիան նպատակ չունի իր սերբիտօրիան աւելացնել կամ ջնջել Սերբիայից. նա կամենում է միայն պատժական արշաւանք կատարել սեփական պաշտպանութեան և Սերբիային՝ գահաժառանգի սպանութեան համար պատժելու նպատակով։ Ինչպէս Աւստրիան, նոյնպէս և նրա դաշնակիցները չեն կարող թոյլ տալ, որպէսզի Սերբիան, միայն նրա համար, որ պատճառական պատուիրանէ, գործողութեան կատարել ազատութիւն ունենայ Աւստրօ-Ունգարիայի գոյութեան դէմ պրօպագանդա մղելու գործի մէջ։

Վիէննա.—Բերլինտրը յայտնց Վիէննայի անգլիական դեսպանին, որ աւստրիական կառավարութիւնը խորին երախտագիտութիւնն է յայտնում Գրէյի՝ միջնորդութեան մասին արած առաջարկի վերաբերմամբ, և գնահատում է անգլիական կառավարութեան բարի մտադրութիւնները, սակայն միջադէպը Սերբիայի հետ խաղաղ վերջացնելը այժմ անհնար է, որովհետև պատերազմի յայտարարութիւնը ստորագրված է արդէն։

Բելգրադ.—Ռմբակոծվից Սավայի կամուրջը և քանդվից։

Լօնդօն.—Այստեղ ստացված տեղեկութիւնների համաձայն, սերբիական զօրքերը կենտրօնանում են Վալիեվի մօտերքը։ Կամաւորների մեծ խմբեր, կանոնաւոր զօրքի հետ միասին, հաւաքվում են Դրինում։ Զերնօգօրական բրիգադան լեռնային թընդանօթների հետ միասին կանգնած է Պրիբօյում։ Զերնօգօրացի կանայք հողային պատնէշներ են կառուցում։ Սերբիական զօրքը բօլգարական սահմանից դէպի հիւսիս է տեղափոխվում։ Սերբիական աէրօպլանները սաւառնում են սահմանին մօտ։ Պօդգօրիցայում տեղի են ունենում սերբիական գեներալ-շտաբի ներկայացուցիչների և չերնօգօրական զինուորական մինիստրի խորհրդակցութիւնները։

Լօնդօն.—Քննելով միջազգային ներքին դրութիւնը, «Թայմս» դիմում է անգլիական կուսակցութիւններին, կոչ անելով միանալ և խտացնել շարքերը ի դէպս արտաքին վտանգի։ Ընդհանրական ընտրութիւններ այժմ հարկաւոր չեն։ Գրէյը պէտք է մնայ արտաքին գործերի վարչութեան գլուխ։ Անգլիան պէտք է աշխատի, քանի դեռ հնարաւոր է, խաղաղութեան օգտին, իսկ եթէ նրա ջանքերը ի զուր անցնեն, այդ ժամանակ Անգլիան պատրաստ է կանգնել իր բարեկամների կողմը, ինչպէս այն ժամանակ, երբ նա օգնեց Եւրօպային տապալելու Նապօլէօնի դեսպօտիզմը։

«Մօրնինգ Պօսթը» գրում է. «Աւստրիան, որ պաշտպանվում է Գերմանիայից, մատակոչ է ուղղում Ռուսաստանին։ Դրութիւնը խիստ լուրջ է և Անգլիան անմիջապէս պէտք է կատարի իր պարտքը»։

«Դէյլի-Գրաֆիկ» յոյս է յայտնում, որ Վիլհելմ կայսրը, խաղաղութեան շահն ի նկատի ունենալով, խորհուրդ կը տայ Աւստրիային չափաւորել իր պատասխանատուութիւնը։

Զադրէբ.—Աւարողջ Խօրվատիան պինուրական դրութեան մէջ է յայտարարված։ Սէյմը փակված է։

Պետերբուրգ.—Յուլիսի 16-ին բօլսային գումարում չեղաւ. Պետերբուրգի բօլսայում։

Պետերբուրգ.—Ցերեկվայ ժամը 2-ին կազանի տաճարում սլաւօնական ընկ. նախաճաշութեամբ մաղթանք կատարվեց սլաւօնական զէնքի յաղթութեան համար։ Ներկայ էին սերբիական դեսպանը՝ միսիայի անդամներով և շատ աղօթողներ։ Մաղթանքից յետոյ տեղի ունեցան հայրենասիրական ցոյցեր։ Ամբոխը, կազմված բացառապէս ցոյցերը, կազմված բացառապէս ինտելիգենտներից, անցաւ դէպի Նեվսկի պրօսպեկտ հին երգելով և «Կեցցէ Սերբիան» բացագանչելով։

Պետերբուրգ.—Հայրենասիրական մեծ ցոյցերը շարունակվում են։ Ժողովրդի հրապարակային ամբոխը ցոյց կազմեց Ֆրանսիական դեսպանատան առաջ. լսվում էին՝ «Կեցցէ Ֆրանսիան, կեցցէ Անգլիան»։

Պետերբուրգ.—Այսօր Սերբիա մեկնեցին սերբական օֆիցէրները, որոնք ուսկունդիր էին Մի քայէլեան արտիլերիական ճեմարանում։ Նրանց ճանապարհ ձգելու համար հաւաքվել էր 30,000 հոգուց բաղկացած ամբոխ։ Լսվում էին «ուրանրը» և «կեցցէ Սերբիան» գոչեր։

Ցոյցերը շարունակվում են։ Յունգարացիները ամենուրեք գոչում են՝ «կեցցէ Սերբիան», «կեցցէ ֆրանսո-ռուսական դաշնակցութիւնը», «կեցցէ Ֆրանսիան և Անգլիան», «կեցցէ ռուսական զօրքը», «կեցցէ Թագաւոր Կայսրը»։ Աղբկալից ցոյց կազմվեց Ֆրանսիական դեսպանատան առաջ. դեսպանը համակրանքի արտայայտութեան համար ընդհանրապէս յայտնեց։ Ամբոխը կամեցաւ ցոյց կազմել աւստրիական դեսպանատան առաջ, բայց ցրվեց ոստիկանութեան կողմից։ Փողոցներում զինուորականները կոչվում են մարդասպան։

Մօսկվա. — Փողոցներում անօրինակ կենդանութիւն է տիրում. խոշոր ամբոխները ամենուրեք ժողովրդական հիմն երգելով գոչում են. «Կեցցէ Սերբիան»։ Աւստրիական մի քանի ճառեր, որոնց մէջ բացատրվում էր ներկայ պատերազմի նշանակութիւնը։ 10,000 հոգուց բաղկացած ամբոխը հաւաքվեց Ֆրանսիական դեսպանատան առաջ և երկար ժամանակ մնաց այնտեղ կանգնած։ Ցուցարարները կամեցան անցնել գերմանական և աւստրիական դեսպանատները, բայց ոստիկանութիւնը ցրեց նրանց։ Մեծ խանդավառութիւն է տիրում։

Մօսկվա.—Ցոյցերը շարունակվում են։ Հակայական ամբոխը կայարանում ճանապարհ էր դնում սերբիական օֆիցէրներին։ Նրանց վագոնները տարան ձեռքերի վրա և ծաղիկներ էին նետում ամեն կողմից։ Օֆիցէրները շնորհակալութիւն յայտնեցին։ Ցոյցերը շարունակվում են։

Օդեսսա.—Կայացաւ հայրենասիրական ցոյց։ Երգում էին հիմն և գոչում «Կեցցէ Մեծ Ռուսաստանը»։

Լօնդօն.—Աւստրիայի պատերազմի յայտարարութիւնը եռանդուն կերպով քննվում է պարլամենտական շրջաններում։ Սպասվում է, որ Գրէյը ցերեկով հաղորդութիւն կանի միջազգային քաղաքական դրութեան մասին։

Պարիզ.—Պալատի սօցիալիստական խմբակը, իր նիստում 50 պատգամաւորների մասնակցութեամբ, արտայայտվեց յօգուտ խաղաղութեան և Ֆրանսիայի կողմից պատերազմին մասնակցելու դէմ։

Բերլին.—Կայացաւ սօցիալիստական 28 միտինգ պատերազմի դէմ, որոնք ընդունեցին այն բանաձևը, որը ասում է, թէ երբ մեր այս կամ այն հեղինակութիւնը թարգմանվում է մի որևէ օտար լեզուով, երբ մի որևէ եւրօպական լեզուով լոյս է տեսնում մեր հեղինակներից մէկի գրուածքը. բայց չենք զգում և չենք էլ կամենում զգալ, որ այդ նոյն գրուածքները անծանօթ են նոյնիսկ այն ժողովրդին, որի լեզուով և որի համար գրված են... Դա մի բարոյական ինքնախաբէութիւն է, որով մեր ինտելիգենցիան և մտաւոր զեկավարները վարթերվել են դէպի՝ իրանց զեկավարութեան կարօտ տէտ ժողովուրդը։

Ժողովրդի մեծ մասսը չը գիտէ գրել և կարդալ, և այդ թշուառութեան վրա մատների արանքով նայողները հրճվում են, երբ օրէկ հայրերն պիրք թարգմանվում է մի օտար լեզուով։

Ներկայումս մեր ժողովրդի մարդը կեանքի մէջ տեղի ունեցած աւեն մի դժբաղդութիւն կամ աստուածային անխուսափելի պատիժ է համարում և կամ ինքն իրան սփոփում է՝ ասելով «ճակատս այդպէս էր գրված»։ Դա մեր ժողովրդի դաւանանքն է, դա մի տեսակ ժողովրդական փիլիսօփայութիւն է կեանքի վրա։ Նախապաշարմունքներ, մոտիւալացութիւններ, անհեթեթ կարծիքներ այնպէս են վարակել մեր ժողովրդին և մաել մինչև նրա ոսկորի ծուծը, որ այդ անխիլելի երևոյթի դէմ մաքառելու համար հարկաւոր է գործ ածել ազդու և սուր զէնք, իսկ այդպիսի զէնք կարող է լինել դիւրըմբռնելի ու մատչելի գիրքը։

Հասարակութիւնը միայն այն ժամանակ կազմակերպված հասարակութիւն է, երբ

ՅԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(Պետերբուրգի Հեռ. Գործ.)

16 յուլիսի

Պարիզ.—Տիկ. Հինրիէտտա Կայօ արտգրավեց։

Այդ ատիթով ահագին ամբոխը համակրական և հակակրական ցոյց կազմեց։ Հակակրական ցոյց կազմողներից մի քանի հոգի ձերբակալվեցին, որոնց թւում և էդմօնդ Բօստանի երկու աղջիկը։

Պետերբուրգ.—Գործադրութիւնները կանգնեցին 20,000 բանւոր։

Նովօզերկասկ.—Գործադուլը դադարեց։

Լիբաւա.—Դադարեց նաւահանգստի բանւորների գործադուլը։

Բաքու.—Նաւթարդիւնաբերողները առանձին խորհրդակցութեան մէջ ընդունեցին գեն. Ջունկովսկիի առաջարկած միջոցները գործադուլը վերացնելու մասին։

Դիւինսկ.—Աւտօտան ժամը 7 և 15 րոպէին Պաւանկարէն եկաւ և անմիջապէս մեկնեց Պարիզ, ուր կը հասնի ժամը 1 և 18 րոպէին։

Պարիզ.—Ժամը 1 և 20 րոպէին եկաւ Պաւանկարէն։ Խանդավառ ցոյց սարքվեցին պրեսիդենտի շուրջը։

ՊօլնէհԱդին.—Այսօր ժողովուրդը տօնում է ժողովրդական դպրոցների 100-ամեայ յօբելեանը։

Նիւ-Եօրկ.—Պատերազմի յայտարարութեան տեղեկութիւնը հացահատիկի բօրսայում չը տեսնված իրարանցում առաջ բերեց։ Գները խիստ բարձրացել են։

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

—

ՄԻ ՔԱՆԻ ՏՕՍՔ ԺՈՂՈՎՐԴ. ԳՐՔՈՑԿՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Ի նկատի ունենալով որ ժողովրդական գրքոյկները ներկայումս կենսական անպէտ նշանակութիւն ունեն մեզ համար, հարկաւոր ենք համարում մի քանի խօսք ասել։

Ոչ մի ժողովուրդ չի կարող ապրել առանց հասարակական և անհատական իդէալների։ Եւ ընթերցանութիւնը այն գլխաւոր միջոցն է, որով ժողովուրդը կարող կը լինի պատկերացնել իր համար վառնպատ իդէալներ, մեծութեան և բարութեան, անձնուիրութեան և հաստատակամութեան կատարելատիպեր...

Մինչ մի կողմից մեր առաջ են գալիս հասարակական բազմաթիւ խնդիրներ, միւս կողմից մեր ժողովրդի մի քանի շրջանները ցոլացող մտաւոր անշարժութիւնը մի ահռելի պատկեր է ներկայացնում։ Այդ մտաւոր անգործութիւնը ուղղակի կարող է մեռցնել աւեն մի հարց, որը մեծ նշանակութիւն ունի մեզ հայերիս համար։ Նայելով մեր քաղաքներին և աւաններին, դիտողը կարող է կարծել, որ իր առաջ ներկայանում է յայտնի աստիճանի քաղաքակրթված մի ազգ։ Բայց մեր ամբողջ առաջադիմութիւնը կայանում է նրանում, որ բարձր խաւերը ձգտում են լուսաւորութեան միմիայն իրանց համար։ Իսկ այնտեղ՝ ցածրում բուն ժողովրդի, մասսայի մէջ խաւարը նոսրանալու փոխարէն հետզհետէ խտանում է...

Մենք պարծենում ենք և կարծում ենք, որ մի արտասովոր երևոյթ է կատարվել, երբ մեր այս կամ այն հեղինակութիւնը թարգմանվում է մի որևէ օտար լեզուով, երբ մի որևէ եւրօպական լեզուով լոյս է տեսնում մեր հեղինակներից մէկի գրուածքը. բայց չենք զգում և չենք էլ կամենում զգալ, որ այդ նոյն գրուածքները անծանօթ են նոյնիսկ այն ժողովրդին, որի լեզուով և որի համար գրված են... Դա մի բարոյական ինքնախաբէութիւն է, որով մեր ինտելիգենցիան և մտաւոր զեկավարները վարթերվել են դէպի՝ իրանց զեկավարութեան կարօտ տէտ ժողովուրդը։

ՄԵՐ ՀԱՅԵՐԸ ՂԱԶԱԽՍՏԱՆՈՒՄ

(ճանապարհի տպաւորութիւններ)

I

Մեր հայրենակիցները Ղազախստանում ապրում են ամենահեռու անկիւնում, ուր ոչ մի երկաթուղի չի անցնում, ուր ոչ մի ճանապարհ չի տանում, ուր ոչ մի գիծ չի նշանակուած քարտէզի վրայ, ուր ոչ մի ուղեւոր չի երեւում, ուր ոչ մի ապրանք չի տեսնւում։ Ամենուրեք անապատ է, անջրդի տափաստան, ուր ամառը տապը հասնում է 40 աստիճանի, իսկ ձմռանը ցուրտը՝ 50 աստիճանի։ Ամենուրեք ձիւն է, ձիւն եւ ձիւն։ Ամենուրեք մարդիկ են ապրում, որոնք ոչ մի կապ չունեն ոչ մի ուրիշ մարդկանց հետ։ Ամենուրեք մարդիկ են ապրում, որոնք ոչ մի կապ չունեն ոչ մի ուրիշ մարդկանց հետ։ Ամենուրեք մարդիկ են ապրում, որոնք ոչ մի կապ չունեն ոչ մի ուրիշ մարդկանց հետ։

Ահա այդ մարդկանց մէջ են ապրում մեր հայրենակիցները։ Ահա այդ անապատի մէջ են նրանք ցրուած։ Ահա այդ անապատում են նրանք ապրում իրենց ամբողջ կեանքը։ Ահա այդ անապատում են նրանք ծնւում, ամուսնանում եւ մեռնում։ Ահա այդ անապատում են նրանք ծնւում, ամուսնանում եւ մեռնում։ Ահա այդ անապատում են նրանք ծնւում, ամուսնանում եւ մեռնում։

Ես ուզում եմ պատմել այդ հայերի մասին, որոնց հետ ես հանդիպեցի իմ ճանապարհորդութեան ժամանակ։ Ես ուզում եմ պատմել այդ հայերի մասին, որոնց հետ ես հանդիպեցի իմ ճանապարհորդութեան ժամանակ։ Ես ուզում եմ պատմել այդ հայերի մասին, որոնց հետ ես հանդիպեցի իմ ճանապարհորդութեան ժամանակ։

Ես ուզում եմ պատմել նրանց մասին, որովհետեւ ես գիտեմ, որ մեզնից շատերը ոչինչ չգիտեն նրանց մասին։ Ես ուզում եմ պատմել նրանց մասին, որովհետեւ ես գիտեմ, որ մեզնից շատերը ոչինչ չգիտեն նրանց մասին։ Ես ուզում եմ պատմել նրանց մասին, որովհետեւ ես գիտեմ, որ մեզնից շատերը ոչինչ չգիտեն նրանց մասին

ՏՈՒՆ ՍՏԱՑՎԱԾ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱՑ

1) «Ֆիլհարմոնիա ընկերություն» գոբելենային ոգեղեն ներկայացումներ տալիս է Ռուսական Լիսեռի մասին 8-ին ու 9-ին երեկոյան ժամը 8½-ին։ Ներկայացումներ տալիս է Ռուսական Լիսեռի մասին 8-ին ու 9-ին երեկոյան ժամը 8½-ին։ Ներկայացումներ տալիս է Ռուսական Լիսեռի մասին 8-ին ու 9-ին երեկոյան ժամը 8½-ին։

2) Ռուսական Լիսեռի մասին ներկայացումներ տալիս է Ռուսական Լիսեռի մասին 8-ին ու 9-ին երեկոյան ժամը 8½-ին։ Ներկայացումներ տալիս է Ռուսական Լիսեռի մասին 8-ին ու 9-ին երեկոյան ժամը 8½-ին։

3) Ռուսական Լիսեռի մասին ներկայացումներ տալիս է Ռուսական Լիսեռի մասին 8-ին ու 9-ին երեկոյան ժամը 8½-ին։ Ներկայացումներ տալիս է Ռուսական Լիսեռի մասին 8-ին ու 9-ին երեկոյան ժամը 8½-ին։

4) Ռուսական Լիսեռի մասին ներկայացումներ տալիս է Ռուսական Լիսեռի մասին 8-ին ու 9-ին երեկոյան ժամը 8½-ին։ Ներկայացումներ տալիս է Ռուսական Լիսեռի մասին 8-ին ու 9-ին երեկոյան ժամը 8½-ին։

ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ս. Ղազարի Մխիթարյան միաբանության հրատարակությունները

Ս. Ղազարի Մխիթարյան միաբանության հրատարակությունները

Ս. Ղազարի Մխիթարյան միաբանության հրատարակությունները

Ս. Ղազարի Մխիթարյան միաբանության հրատարակությունները

ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ս. Ղազարի Մխիթարյան միաբանության հրատարակությունները

Ս. Ղազարի Մխիթարյան միաբանության հրատարակությունները

Ս. Ղազարի Մխիթարյան միաբանության հրատարակությունները

Ս. Ղազարի Մխիթարյան միաբանության հրատարակությունները

ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ս. Ղազարի Մխիթարյան միաբանության հրատարակությունները

Ս. Ղազարի Մխիթարյան միաբանության հրատարակությունները

Ս. Ղազարի Մխիթարյան միաբանության հրատարակությունները

Ս. Ղազարի Մխիթարյան միաբանության հրատարակությունները

կամ կուզէ՝ թող մի քանի շաբաթ էլ դիմադրէ ու ձեայ Դուբացցոյում, օտար պատերազմական նաւերի թնդանօթների պաշտպանութեան տակ, այդ արդէն խիստ երկրորդական նշանակութիւն ունի. հետաքրքրքրութիւնն այլևս չի կենտրոնանում իշխանի անձնաւորութեան, ոչ էլ այն նոր միջոցների վրա, որ նա կարող է դեռ ձեռք առնել։ Նա արդէն լիովին մեկուսացած է։ Ալբանական հարցի ամենահետաքրքրական կողմն այժմ այն է, թէ ի՛նչ նոր զրուքիւն պիտի ստեղծվի Ալբանիայում, եթէ իշխան Վիդը վերջնականապէս հրաժարվի իր գահից ու լքէ իր երկիրը։ Այդպիսի դէպքում բնականաբար պիտի առաջ մղվեն մի շարք հնարաւոր ենթադրութիւններ։ Այսպէս՝ մեծ պետութիւնները կարող են միջամտել առաջարկելու Ալբանիային իր ցանկացած բժիշկն ու իր ընտրած իշխանը կամ նրանք մի մահմեդական պետ կը նշանակեն այդ երկրի համար, որպէսզի այդ պետը հնարաւորութիւն ունենայ իր կողմը գրաւելու մահմեդական ալբանացոց օրինական գործակցութիւնը, և կամ, վերջապէս, մեծ պետութիւնները կը յանձնեն ալբանական հարցի անօրինութիւնը միջազգային կոմիսիային, որպէսզի սա վերջնական ու հաստատուն հիմունքներ մշակէ նոր պետութեան համար և բոլորի համար մի ընդունելի պետ նշանակէ այն ժամանակ միայն, երբ իրերի ընդհանուր դրութիւնը նորմալ կերպարանք կը ստանայ, մի ենթադրութիւն, որ սակայն շատ էլ դիւրութեամբ ու կարճ միջոցում գլուխ գալիք բան չէ։

Միւս կողմից, ի նկատի ունենալով Ռուսաստանի, Անգլիայի և Ֆրանսիայի բռնած ընդհանուր դիրքը դէպի ալբանական հարցը, կարելի է մեծ պետութիւնների կոալիկտիվ միջամտութեան միտքը մի կողմ դնել, մանաւանդ որ մեծ պետութիւնների կողմից մի սոսկալի իրծնիա կը լինէր նախ անկախութիւն պարգևել Ալբանիային յանուն բալկանեան բոլոր ժողովուրդների ազատութեան իրաւունքի և ապա զինուորական միջոցով գրաւել այդ երկիրը՝ նրան զինքի ոյժով դնելու մի այնպիսի բժիշկի տակ, որ նրան ցանկալի չէ։ Կոնտրոլի միջազգային կոմիսիան, որ եպիրոսցիների հարցը կանոնաւորելու խնդրում արդէն գործնական աշխատակ ու արդիւնաւոր ապացոյցներ է ցոյց տուել, թերևս կարող լինէր մի կերպ հաշտեցնել Ալբանիայում տիրող բոլոր իրար հակառակ շահերը. սակայն հենց այդ կոմիսիան է, որ պիտի ամենից շատ հաշւի առնէ մեծ պետութիւնների ազդեցութիւնները, որոնք գործ են դրվում Ալբանիայում յանուն միանգամայն էգոիստ շահերի։

Ինչ վերաբերում է իշխան Վիդին մի մահմեդական իշխանով փոխարինելուն, այդ ևս չի կարող մի ցանկալի ու բաղդաւոր լուծում հանդիսանալ ալբանական ներկայ հարցին։ Արդարև, բալկանեան վերջին պատերազմներից ստացած արդիւնքն իր նպատակի ունենալով, անկարելի է լուրջ կերպով մտածել մի նոր մահմեդական պետութիւն կանգնեցնելու Եւրոպայում, բալկանեան քրիստոնեայ պետութիւնների կողքին, առանց որ այդ նոր մահմեդական պետութիւնը մտերիմ յարաբերութիւնների և բարեկամական ամուր կապերի մէջ մտնէր Թիւրքիայի հետ։ Բացի այդ, ալբանական գահի վրա մի մահմեդական թագաւոր նըշանակելով՝ ալբանական կրօնական կռիւները պիտի շարունակվէին մշտապէս ու յաւիտենապէս։

Ի՞նչ պիտի լինի ուրեմն Ալբանիայի ապագայ դրութիւնը և ո՞րը պիտի լինի այն համեմատաբար աւելի նպատակայարմար լուծումը, որ պիտի կարողանայ խաղաղութիւն տալ այդ երկրին, կարգ, կանոն ու արդարացի օրէնքները հաստատել այնտեղ և բոլոր ժողովուրդներն ու կնճիռները վերացնելով՝ խաղաղ զարգացման ճանապարհի վրա դնել նրան։

Ներկայ Ալբանիան, այնպէս՝ ինչպէս մեծ պետութիւնները կամայական կերպով սահմանազատել են նրան, բաղկացած է նախկին Սկիւտարիի սանջակից, որ ունի մօտաւորապէս 169,000 բնակիչ, նախկին Դուբացցոյի սանջակից, որ ունի 74,600 բնակիչ, նախկին Բերաթի սանջանից, որ ունի 168,400 բնակիչ, և նախկին Արդիրոկաստրոյի սանջակից, որ ունի մօտաւորապէս 159,400 բնակիչ, ընդամենը՝ 571,400 բնակիչ, որին պէտք է աւելացնել 30,000-ի չափ օտարերկրացիները, որով Ալբանիայի ընդհանուր ազգաբնակութեան թիւը կը հասնի մօտ 600,000-ի։ Արդ, այս ընդհանուր թիւից 110,000-ը ալբանացի կաթոլիկներ են, որոնցից 104,000-ը բնակվում են միայն Սկիւտարիի սանջակում։ Մերիդիներն ընդամենը 31,700 հոգի են, որոնցից 30,000-ը կաթոլիկ, իսկ մնացած 1700-ը՝ մահմեդականներ։ Իսկ Մալիսօրների ընդհանուր թիւը հասնում է մօտաւորապէս 51,400-ի որոնցից 35,800-ը կաթոլիկ են, 15,400-ը մահմեդական և մնացած 200 հոգին օրթոդօքս։ Ալբանիայի հարաւային մասի հին սանջակներում, մանաւանդ Եպիրոսում, ազգաբնակութեան միջամասնութիւնը յոյն է, ասել է՝ այդ մասերում էլ տիրապետողը օրթոդօքսներն են*)։

Ազգագրական այս համառօտ տեղեկութիւնների ու թիւերը մէջ բերելուց յետոյ՝ փակագծի մէջ նշանակել ունենք նաև այն իրողութիւնը, որ եթէ իշխան Վիդը, Աւստրիայի թելադրանքներին լսելով, մեծ սխալ գործեց՝ յենվել միայն երկրի հիւսիսային կողմի կաթոլիկների, այսինքն՝ ալբանական այն էլեմենտների վրա, որոնք երկրի ընդհանուր ազգաբնակչութեան մէջ բացայայտ փոքրամասնութիւն են կազմում, ապա նոյնպիսի մի սխալ կը լինէր երկիրը յանձնել մի մահմեդական իշխանի, որը իրերի բնական ընթացքով պիտի նեցուկ ընդրէր Ալբանիայի կենտրոնական մասերում կենտրոնացած մահմեդականութեան տարրերին և, հակառակ ամեն մի դիպլոմատիական երաշխաւորութեան, ազգաբնակութեան կաթոլիկ և օրթոդօքս տարրերը պիտի տուժէին ու զոհվէին։

Ալբանիայի նման երկրի համար, ուր կրօնական փանատիկոսութիւնը դեռ շատ զօրեղ է, ուր իւրաքանչիւրը ցեղ դեռ անընդունակ է իրանից բացի մի ուրիշին իր վրա պետ ընդունել և ուր միայն կրօնն է հանդիսանում ազգային միակ յատկանիշը, ներկայ դէպքում մի մէջոց միայն կարող է քիչ թէ շատ նպատակայարմար ու գործնական հանդիսանալ և քիչ թէ շատ ցանկալի լուծում տալ ալբանական կնճռոտ պրօբլեմին. դա բժիշկային ինքնավարութիւնն է հետևեալ երեք բժիշկների համար. կաթոլիկների բժիշկը՝ երկրի հիւսիսային մասում, մահմեդականների բժիշկը՝ երկրի կենտրոնում և օրթոդօքսներինը՝ հարաւում։ Այդ ինքնավարութիւնը բնականաբար պիտի իրագործվի մի փեդերատիվ ամբողջութեան մէջ, այսինքն՝ ամբողջ Ալբանիան պիտի ներկայացնէ մի ֆեդերացիա, որի երեք բժիշկները պիտի վայելեն բժշկային ինքնավարութիւն։ Մեծ պետութիւններն այս սկզբունքը ընդունել են արդէն Եպիրոսի համար, և դժուար չի լինի, որ նոյն սկզբունքը իրագործվի ամբողջ Ալբանիայի նկատմամբ, ուրով, թւում է, այդ երկիրը պիտի կարողանայ ապրել ու զարգանալ։

Սակայն—և սա ամենակարևոր խնդիրն է,—այդ բոլորից առաջ հարկաւոր է հարցնել մեծ պետութիւններին, թէ արդեօք նրանք, որ այնքան ճիգ ու չանք գործ դրին Ալբանիայի անկախութեան համար, ցանկանում են, որ անկախ Ալբանիան գոյութիւն ունենայ, ապրի ու զարգանայ։ Դժբաղդաբար բազմաթիւ պարզ ապացոյցներ մեզ թոյլ են տալիս կնճռոտելու, որ մեծ պետութիւններից գոնէ երկուսը, Աւստրիան և Իտալիան, արդէն քննել ու տատրազրել են, որ Ալբանիան հիմնովին անընդունակ է հաստատուն հիմքերի վրա կազմակերպվելու և որ նա շատ շուտով մի սոսկալի անիշխանութեան մէջ պիտի աւերվի ու տակն ու վրա լինի...։

Ա. Զ.

*) Վերոյիշեալ ազգագրական ստատիստիկական տեղեկութիւններն ու թիւերը քաղել ենք երկար ժամանակ Կ. Պօլսում բելգիական դեսպանութիւն վարած և այժմ Լիքսեմբուրգի բելգիական հիւպատոս՝ կոմս Von den Steen de Jehay-ի մի քանի տարի առաջ հրատարակած «La siuation légale des sujets ottomans non-musulmans» հետաքրքրական աշխատասիրութենից։

Ա. Զ.

ՕՐՎԱՅ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

◆ «Н. Вр.»-ի ասելով, «Matin»-ին հաղորդում են Բերլինից, որ աւստրիական զօրքերը անցել են սահմանը, դիմելով դէպի Միտրովից և հասել են այն կայանը, որը կենտրոնատեղի է նշանակված պատերազմական գործողութիւնների համար։ Իսկ սերբիացիները կրակ արձակելիս։

◆ Նոյն թերթին հաղորդում են Լոնդոնից, որ Անգլիան, որի անտարբերութեան վրա յոյս էր դնում Գերմանիան, յայտնել է Բերլինի և Վիէննայի կառավարութիւններին, որ եւրոպական պատերազմի դէպքում նա կը միանայ Ռուսաստանին և Ֆրանսիային։

◆ Լոնդոնից, հաւատի արժանի աղբիւրներից հաղորդում են, որ Գերմանիայի վերաբերմունքը փոխվել է այն բանից յետոյ, երբ Գրէյը իշխան Լիխնովսկիին յայտնել է, որ Անգլիան առանց մասնակցելու չի մնայ։

◆ Կիէվից յայտնում են, որ աւստրիական հիւպատոսարանը կոչնթըղթեր է ուղարկում աւստրիական պատհատի զինուորներին, պարտաւորեցնելով անմիջապէս հայրենիք վերադառնալ։

◆ Բերլինից յայտնում են, որ սերբիական կամաւորները փորձեցին անցնել Դրինան։ Աւստրիացիները կրակ արձակեցին։

◆ «Бирж. Вѣд.»-ին հաղորդում են Բելգրադից, որ երեք ամսով մօրատորիում*) է յայտարարված։

◆ Անգլիական Միջերկրական ծովի նաւատորմիղը հրաման է ստացել մինչև յուլիսի 16-ը կենտրոնանալ Մալտայի մօտ և սպասել յետագայ կարգադրութիւններին։

◆ «Рѣчь»-ի ասելով, արտաքին գործերի մինիստրութեան ներկայացուցիչը յուլիսի 15-ին յայտնել է Թղթակիցներին, որ ներկայ ժամենաը չափազանց լուրջ մոմենտ է. անհրաժեշտ է կատարեալ զուսպութիւն. «Մենք պարտաւոր ենք և դրանում յոյս ունենք՝ մեզ կօգնի մամուլը և հասարակաց կարծիքը, վերացնելու ինքնասիրութեան խնդիրները, որովհետև նրանք այժմ կարող են դրութեանը սուր կերպարանք տալ։ Մեզ անհրաժեշտ է ինքնատզպում։ Ռուսաստանը իր պարտքը կը կատարի մինչև վերջը»։

◆ Յուլիսի 15-ին Ս. Դ. Սազոնով, աւստրիական դեսպանին ընդունելուց յետոյ, շտապողական զեկուցումով մեկնեց Պետերհոֆ։

◆ «Бирж. Вѣд.»-ին հաղորդում են Բրիւնդիզիից, որ իտալական նաւատորմիղը մօբիլիզացիայի է կանչված։

◆ «Г. Руси»-ին հաղորդում են Բելգրադից, որ սերբական նաւերը աւստրիացիները ազատ են թողել։ Բեռնակիր նաւերը ջնջավել են։

◆ Աւստրիական զօրքերը կլենկից, Միտրովիցայից և Կովինից յուլիսի 15-ին մի քանի կիլոմետր յետ են գնացել։

◆ Բելգրադից հաղորդում են, որ Սերբիայի զօրահաւաքը արագութեամբ առաջ է գնում։

*) Մօրատօրիում=ժամանակաւոր դադարեցումը գործող այն օրէնքների, որոնք վերաբերում են պարտաւորութիւններին, և բնակիչներին մօրեակային և ուրիշ պարտքերը վճարելու համար ժամանակամիջոց են տալիս։

Խմբագիր-հրատարակիչ՝
Հ. ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ
(Ժամերը նշանակված են Թիֆլիսի ժամանակով)
ԹԻՖԼԻՍԻՑ ՄԵԿՆՈՒՄ Է

ԲԱԳՈՒ.—**Առագ գնացքը** № 6—12 ժ. 8 ր. ցեր., հասնում է Ղարաքիլիսա 2 ժ. 11 ր., Դանձակ 4 ժ. 23 ր., Ելեխ 5 ժ. 43 ր., Հաջի-Կաբուլ 8 ժ. 56 ր. եր., Բագու 11 ժ. 50 ր. գիշ.։ **Պօստաար գնացքը** № 4—10 ժ. 20 ր. գիշ., հասնում է Ղարաքիլիսա 1 ժ. 1 ր. գիշ., Դանձակ 4 ժ. 7 ր. առ., Ելեխ 6 ժ. 56 ր. առ., Հաջի-Կաբուլ 10 ժ. 40 ր. առ., Բագու 3 ժ. 22 ր. ցեր.։ **Մարդաար գնացքը** № 8—6 ժ. 25 ր. եր., հասնում է Ղարաքիլիսա 8 ժ. 49 ր. եր., Դանձակ 11 ժ. 22 ր. գիշ., Ելեխ 1 ժ. առ., Հաջի-Կաբուլ 4 ժ. 42 ր. առ., Բագու 7 ժ. 58 ր. առ.։ **Մարդաար գնացքը** № 12—4 ժ. 5 ր. ցեր., հասնում է Ղարաքիլիսա 6 ժ. 48 ր. եր., Դանձակ 9 ժ. 32 ր., Ելեխ 11 ժ. 17 ր. գիշ., Հաջի-Կաբուլ 3 ժ. 33 ր., Բագու 7 ժ. 25 ր. առ.։ **Խառն գնացքը** № 22—4 ժ. 58 ր. առ., հասնում է Ղարաքիլիսա 9 ժ. 46 ր. առ., Դանձակ 2 ժ. 15 ր. ցեր., Ելեխ 4 ժ. 58 ր. ցեր.։ Հաջի-Կաբուլ 11 ժ. 34 ր. գիշ., Բագու 5 ժ. 4 ր. առ..

ԲԱԹՈՒՄ.—**Պօստաար գնացքը** № 3—9 ժ. 54 ր. առ., հասնում է Միխայլօվո 1 ժ. 59 ր. ցեր., Բաթում 11 ժ. 8 ր. գիշ.։ **Մարդաար գնացքը** № 7—2 ժամ 18 ր. ցերեկվայ, հասնում է Միխայլօվո 5 ժ. 35 ր. եր., Բաթում 12 ժ. 48 ր. գիշ.։ **Մարդաար գնացքը** № 9—8 ժ. 53 ր. գիշ., հասնում է Միխայլօվո 1 ժ. 4 ր. գիշ., Բաթում 10 ժ. 1 ր. առ.։ **Խառն գնացքը** № 21 (մարդատարի տրպտուքիտեր ապրանքների համար)—2 ժ. 59 ր. գիշ., հասնում է Միխայլօվո 9 ժ. 3 ր. առաւ., Բաթում 10 ժ. 10 ր. գիշ.։ **Սրագ գնացքը** № 5—8 ժ. 16 ր. եր., հասնում է Միխայլօվո 11 ժ. 15 ր. գիշ., Բաթում 6 ժ. 33 ր. առ.։

ՋՈՒԼՖԱ-ԵՐԵՒԱՆ.—**Պօստաար գնացքը** № 4/3—12 ժ. 56 ր. ցեր., հասնում է Ղարաքիլիսա 8 ժ. 10 ր. եր., Ալէքսանդրօպոլ 11 ժ. 53 ր. գիշ., Էչմիածին 5 ժ. 12 ր. գիշ., Ուլուխանլու 5 ժ. 40 ր. գիշ. (առանց երևան մանելու), Նախիչևան 10 ժ. 11 ր. առ., Ջուլֆա 11 ժ. 38 ր. ցեր.։ **Խառն գնացքը** № 24/25 (IV կարգի վագոններով)—10 ժ. 58 ր. առ., հասնում է Ղարաքիլիսա 9 ժ. 20 ր. գիշ., Ալէքսանդրօպոլ 4 ժ. 18 ր. առ., Ջալալօղ 10 ժ. 8 ր. ցեր., Ուլուխանլու 1 ժ. 18 ր. ցեր., Նախիչևան 8 ժ. 18 ր. եր., Ջուլֆա 10 ժ. 13 ր. գիշ.։ **Մարդաար գնացքը** № 17/18—6 ժ. 58 ր. եր., հասնում է Ղարաքիլիսա 1 ժ. 57 ր. գիշ., Ալէքսանդրօպոլ 5 ժ. 19 ր., Էչմիածին 10 ժ. 21 ր., Ուլուխանլու 10 ժ. 49 ր., Երևան 11 ժ. 42 ր. առ.։ **Մարդաար գնացքը** № 14|13—11ժ. 13 ր. գիշ., հասնում է Ղարաքիլիսա 6 ժ. 14 ր. առ., Ալէքսանդրօպոլ 9 ժ. 41 ր. ցեր., Կարս 1 ժ. 8 ր. ցեր.։

ԲԹՓԹՄ.—**Մարդաար գնացքը** № 17/18—7 ժ. 28 ր. առ., հասնում է Դօրի 10 ժ. 5 ր. առ., Բօրժօմ 12 ժ. 48 ր. ցեր.։ **Մարդաար** № 19/20—3 ժ. 20 ր. ցեր., հասնում է Դօրի 5 ժ. 51 ր. ցեր., Բօրժօմ 8 ժ. 26 ր. երեկ.։

ԹԻՖԼԻՍ Է ՀԱՍՆՈՒՄ

ԲԱԳՈՒԻՑ.—**Սրագ գնացքը** № 5—7 ժ. 41 ր. եր. **Պօստաար գնացքը** № 3—8 ժ. 58 ր. առ.։ **Մարդաար գնացքը** № 7—1 ժ. 42 ր. ցեր.։ **Խառն գնացքը** № 21—2 ժ. 17 ր. գիշերվայ։ **Մարդաար գնացքը** № 11—10 ժ. 5 ր. առ.։

ԲԱԹՈՒՄԻՑ.—**Պօստաար գնացքը** № 4—9 ժ. 30 ր. երեկ.։ **Մարդաար գնացքը** № 8—5 ժ. 55 ր. ցեր.։ **Մարդաար գնացքը** № 10—9 ժ. 51 ր. առ.։ **Խառն գնացքը** № 22—3 ժ. 55 ր. գիշ.։ **Սրագ գնացքը** № 6—11 ժ. 8 ր. առ.։

ՋՈՒԼՖԱ-ԵՐԵՒԱՆԻՑ.—**Պօստաար գնացքը** № 4/3—7 ժ. 21 ր. եր.։ **Խառն գնացքը** № 26/27 (IV կարգի վագոններով)—4 ժ. 41 ր. ցեր.։ **Մարդաար գնացքը** № 18/17—8 ժ. 28 ր. առ.։ **Մարդաար** (Կարսից) **գնացքը** № 16|15—6 ժ. 58 ր. առ.։

ԲՕՐԺՕՄԻՑ.—**Մարդաար գնացքը** № 17/18—10 ժ. 28 ր. եր.։ **Մարդաար գնացքը** № 19/20—7 ժ 25 ր. առ.։

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Բժշկ. Բ. Նաւասարդեանի

Հիմնված 1880 թ.
(Գուկիա, Ալօրնոյօվի արձանի հանդէպ)
Ամեն օր, բացի կիրակի օրերից

«606»-ի եւ «914»-ի ներսրսկում բժշկական խորհրդակցութեամբ՝ առ. 11—12 ժ.

ԸՆԴՈՒՆԵՐԸ

Բ. Ս. ՆԱՒԱՍԱՐԴԵԱՆ—11—12 ժ. վերաբուժութեան վինեռական (սիֆիլիս) հիւանդութիւն։
Բ. Գ. ԱՂԱՍԱՐԵԱՆ—1—2 ժ. ներքին ջղային և երիկամային հիւանդութ.։
Զ. Դ. ԲԱԲԱՆԱՍԱՆ—10—11 ժ. մանկաբարձութիւն, կանանց և երիկամայ հիւ.։
Մ. Մ. ՌԵՆԻՄՈՎԻՉ—10—12 ժ. ականջի, կոկորդի, քթի հիւանդութ.։
Մ. Գ. ԱՒԵՏԻՍՅԱՆ—11—12 ժ. մորթու, վինեռական վիրաբուժութեան և միզասեռ. հիւ.։
Ս. Գ. ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ—12—1 ժ. երեք. հինգշ. և շաբաթ. երիկամայ ներքին և հիւ. և ծաղկահատ.։
Ե. Ե. ՑԼԲ-ԴՐԻՒՈՐՅԱՆ—12—1 ժ. երկուշ. չորեքշ. ուրբաթ. ներքին և երիկամայ հիւ. և ծաղկահատ.։
ԿԻՆ-ԲԺԻՇԿ ՑԼԲ-ԴԱՒԹՅԱՆ—12—1 ժ. մանկաբար ձուքին և կանանց հիւ.։

ՆՐԵՆՈՆԵՐԸ

Մ. Գ. ԱՒԵՏԻՍՅԱՆ—6—7 ժ.։
Ե. Ե. ՑԼԲ-ԴՐԻՒՈՐՅԱՆ—6—7 ժ.։

Գները 50 կ.։ Հրաւէրները ձրի։ Համախորհրդի (կօնսիլիում) և օպերացիայի համար առանձին։

Հիւանդանոցի վերատեսուչ՝
Բժշկապետ Բ. Նաւասարդեան
1. 0—64

ԲԺՇԿ

Ե. ՄԻՆԱՍԵԱՆՑ

Յունիսի 1-ից ընդունում է հիւանդներին ԱԲԱՍԹՈՒՄԱՆՈՒՄ։ Էլեկտրաբուժական կաբինետ։ Բժշկութեան ֆիզիկական մեթոդներ։
(Ն. ու. կ.) 400. 100—35

Դօկտ. ՊԱՒԱՔԵԱՆ

ասիստենտ. Վիէննայի համալսարանի հիւանդանոցում, պատրաստ է Կովկասից եկող հիւանդներին առաջնորդել մասնագէտ պրոֆէսորների մօտ և պէտք եղած դիւրութիւնները ընծայել նրանց։ Հասցէ՝ D-r Balakian. Skodagasse 15, Tür 17. Wien VIII.
(օ. մ.) 696. 8—4

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԳԻՆԻ — ՀԱՐՍԱՆԻՔԻ ՀԱՄԱՐ

Սպիտակ 1913
Դեղձագ. 1912
Կարմիր 1911
1910
680. 100—10

Թիֆլիս, Շարաբի փողոցի անկիւն, վրա նախկին սեմինարիայի դիմաց։
Տելէֆօն № 17—48.

Լոյս տեսաւ
Խ. ԻՇԽԱՆԵԱՆԻ
„ՀԱՅ-ՎՐԱՑԱԿԱՆ ՅԱՐԱ
ԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ
ՓՐՕՓԼԵՄԸ
(Քննադատական վերլուծութիւն) գրքոյկը
եր. 97, գինը 20 կօպ.։
Դիմել «Գոստտնեարք»-ի և «Կենտրօնական գրավաճառներին և «Մշակի» մատակարարութեան։ Բացի՝ «Сегаль» գրախանութից։
Նոյն տղերը վաճառվում են հեղինակի մօտ եղերբ։ (օ. մ.) 716. 10—2

ՄՐ ՀԱՅ ՊԱՏԱՆԻ,

որ ասւմ է գիմնազիայում (մինչև 5-րդ դասարան) և ներկայումս գտնվում է նիւթական նեղ դրութեան մէջ, խնդրում է տալ իրան գնէ համապատասխան պաշտօն (գերադասի է գրասենեակներում) ամենայն նուազագոհակով։ Հասցէն տեղեկանալ «Մշակի» գրասենեակից։
(օ. մ.) 713. 2—2

ՇԱՐՈՒՆԱԿՎՈՒՄ Է ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ ՄԻԱԿ ՌՈՒՖԵՐԻՆ ԼԵԶՈՒՈՎ ԼՈՑՍ ՏԵՍՆՈՂ

ԲԺՇԿԱԿԱՆ-ՀԱՅ ՐԱՄԱՏՉԻԻ ԱՄՍԱԳԻՐ

„ЖУРНАЛЪ-ЛЕЧЕБНИКЪ“-Ի

1914 թվի երկրորդ կիսամեակի բաժանորդագրութիւնը (յուլիսի 1-ից մինչև տարվայ վերջը)

Ամսագրի նպատակն է՝ առողջութեան պահպանման և հիւանդութիւնների նախազգուշացման.

Ամսագրի մէջ յայտնի բժիշկների աշակցութեամբ, պարզ և ամենքին հասկանալի լեզուով բացատրվում է այն բոլորը, ինչ որ անհրաժեշտ է առողջութեան և կեանքի երկարացման համար։

Ամսագրում արվում են ամեն տեսակ տեղեկութիւններ բժշկական աշխարհից, օգտակար խորհուրդներ, զանազան անյայտ դեղեր և այլն... Բաժանորդներին տրվում են մանրամասն տեղեկութիւններ, հիւանդութիւնների դէպքում։

Բաժանորդագինը կէս տարվայ համար 1 ր. հեռեւալ արբեմիաներով՝

1) Տարբեր օրացոյց-բժշկարան 1914 թ.
2) Բազմածնութիւն, արուեստական ամլութիւն և հակաբեղմնաւորական մէջոցներ.
3) Волосы (մազերի և գլխի մաշկի հիւանդութեան դրքոյկ).

Բաժանորդների հասցէները փոխելը 2Րի։

Ապառիկ և վերադիր վճարով բաժանորդագրութիւն չէ ընդունվում։

Հասցէն՝ Тифлисъ, Вознесенская № 8. Ред. «Журналъ-Лечебникъ».

Անցեալ 1913 թ. «Журналъ-Лечебникъ»-ի բոլոր համարները միասին առանց պրեմիաների արժէ 1 բուբ.։
(օ. մ.) 653. 10—8

„ՄՇԱԿԻ“ ԽՄԲԱԳՐԱՏԱՆԸ

Վաճառվում են հետեւեալ հրատարակութիւնները

1)	ՄԱՆՐԱՆԿԱՐՆԵՐ, Վրձինի, I և II հատորներ	1 ր. 50 կ.
2)	ՄԻ ԱՄԻՍ ԱՐԻՒԼՔՈՒՄ, Հ. Առաքելեանի	40 կ.
3)	ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏՈՒԱՐՈՒԹԻՒՆ, Լէօի, հատոր I, երկրորդ տպ.	1 ր. 20 կ.
4)	ԴԻՊԻ ԱՐԱՐԱՏ, Աբշ. Մելիք-Թաթեանի	40 կ.
5)	ԱՐԲԵՑՈՂՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ	15 կ.
6)	ՁԵՌՆԱՐԿ տրամաբանութեան, հոգեբանութեան, բանասիրութեան, Հ. Առաքելեանի	50 կ.
7)	ԿԵՐՈՆՆԵՐ, բանաստեղծ. հաւաքածոյ, Վ. Մալէզեանի	1 ր.
8)	ՑՈՒՇԱՐՁԱՆ ողբացեալ Արփիար Արփիարեանի	40 կ.
9)	ՄԻ ՀՆԱԻԻՒՆԻՆ ՄԻ ԳԻՐ (վէվագրութիւն), Սա. Մալխասեանցի	40 կ.
10)	ԸՆԿԵՐՎԱՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՀԱՅ ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐ, Մուշեղ Եպիսկոպոսի	35 կ.
11)	ՁՈՐՏԵՐԻ ԱԶԱՏԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՅԻՍՆԱՄԵԱԿԸ, նկարներով	15 կ.
12)	ԱՆԳԼԻԱՑԻ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԸ, թարգմ. Մ.-ի	15 կ.
13)	ՄԻԼՏՈՆԻ ԿԱՆՈՆԸ եւ զրական գործունէութիւնը, Հ. Առաքելեանի	30 կ.
14)	ԳԱԼԻԼԷՑԻ ԿԱՆՈՆԸ եւ գիտական գործունէութիւնը, Հ. Առաքելեանի	25 կ.
15)	ԱՍՏՈՒԱԾԱՑԻՆ ՀՐԱՀԱՆԳ ՀԱՆՐԱՊԱՐՏԻՑ, Մակ. եպ. Բարխուդարեանի	80 կ.
16)	ԳՐԻԳՈՐ ՕՏԵԱՆ.	1 ր. 50 կ.
17)	ՅԱՂԱԳԱՍԻՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՆԵԿԱԿԱՆ ԳԻՐՔ. Աբթիւը Մխլէբի, թարգմ. Խ. Յարութիւնեանի.	40 կ.
18)	ՓԱՐԱԻՈՆՆ ՈՒ ՀԱՆՃԱՐԸ, Ա.. Եղեկեանի.	15 կ.
19)	ОТВѢТЪ АРХІЕПИСКОПА МЕЛХИСЕТЕКА МУРАДЬЯНА НА ПОСЛАНІЕ РИМСКАГО ПАПЫ ЛЬВА XIII.	20 կ.
20)	ՏՈՒԲԵՐԿՈՒԼՕԶՔ, ԹՈՒՔՍԸ ԵՒ ՀԱՅԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ, բժ. Արտ. Շահանի	20 կ.
21)	ТУБЕРКУЛОЗЪ, ЧАХОТКА и ОБЩЕСТВО, բժ. Արտ. Շահանի	25 կ.

Նրանք, որոնք յիշեալ գրքերից մի-մի օրինակ կը պահանջեն մեզանից՝ փողը կանխիկ ուղարկելով, կը ստանան 30% զեղչ և ճանապարհածախսը մեզ վրա. Վերադիր վճարով պահանջողներին զեղչ կը լինի մեայն 25%։
(6) 10—10

Типографія канцеляріи Намѣстника Его Императорскаго Величества на Кавказѣ, Лорисъ-Меликовская улица, домъ казенный